

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 8P/119/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8320201892
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubov Vargová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2021:8320201892.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Ľubov Vargovou v právnej veci starostlivosti súdu o mal. M. E., J.. XX.XX.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, pracovisko Snina, za účasti otca S. E., J.. XX.XX.XXXX, bytom K. XXXX, N., o návrhu matky M.C. E., J.. XX.XX.XXXX, bytom N. XXXX, N., na zvýšenie výživného takto

rozhodol:

I. M e n í rozsudok Okresného súdu Humenné č.k. 10P/208/2013-18 zo dňa 21.01.2014 zo sumy 100,- eur mesačne na sumu 200,- eur mesačne, ktoré je otec povinný platiť matke vždy do 1. dňa v mesiaci počnúc dňom 11.06.2020.

II. D l ť n é výživné za obdobie od 11.06.2020 do 01.03.2021 vo výške 962,70 eur otcovi povoľuje zaplatiť do 31.12.2021.

odôvodnenie:

1. Matka mal. M. podala dňa 11.06.2020 na súd návrh, v ktorom žiadala, aby súd zvýšil výživné zo strany otca pre maloletého zo sumy 100,- eur mesačne na sumu 200,- eur mesačne s účinnosťou od podania návrhu.

2. Návrh odôvodnila tým, že rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 10P/208/2013 zo dňa 21.1.2014 súd zmenil rozsudok OS Humenné č. 18C 6/2008 zo dňa 27.3.2008 v časti výšky výživného pre maloletého M. tak, že ho zvýšil zo sumy 1000,- Sk na sumu 100 € mesačne. Od tej doby uplynulo obdobie 6 rokov a pomery na strane maloletého sa značne zmenili. Od septembra 2020 nastupuje na štúdium na N. I. N., odbor doprava. Zvýšia náklady na učebnice a učebné pomôcky. Bude sa stravovať v školskej jedálni. Zvýšili sa náklady na stravovanie, oblečenie, hygienu a osobné záujmy a kultúrne vyžitie. Ona je zamestnaná vo firme Y. G., s.r.o. ako vedúca predajne v N.. Jej priemerný príjem je cca 650 €. Momentálne žijú v rodinnom dome jej rodičov. Prinútila ju k tomu nepriaznivá finančná situácia. Na nájom prispieva 100 € mesačne, za internet pre syna 11 €, stavebné sporenie 45€, za telefóny 30 € a na chod domácnosti potrebuje približne 300 €, platí poisťky v sume 60 €. Ďalšie výdavky má spojené s potrebami maloletého M.. Za obdobie od posledného rozhodnutia o výživnom sa náklady na M. zvýšili hlavne na jeho stravu, oblečenie a hygienu. Otec maloletého približne 2 roky neplatí načas výživné a nie vždy u celej výške. Delí to na časti podľa svojho rozhodnutia. Momentálne žije a pracuje v Anglicku už 10 rokov. Odmietol jej povedať v akej oblasti pracuje. Uviedol iba , že pracuje pre nejakú agentúru a to musí stačiť. Nad rámec výživného ničím neprispieva, nespomenie si na neho ani na narodeniny, meniny či vianočné sviatky. Toho času ani spolu nekomunikujú.

3. Matka na pojednávaní dňa 02.02.2021 trvala na podanom návrhu.

4. Kolízny opatrovník na pojednávaní dňa 02.03.2021 uviedol, že zvýšenie výživného je v záujme dieťaťa.

5. Otec sa na súdnych pojednávaniach nezúčastnil a vo veci sa nevyjadril.

Podľa čl. 6 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, súd postupuje v súčinnosti s účastníkmi konania tak, aby zistil skutočný stav veci. Súd je povinný na účely zistenia skutočného stavu veci vykonať všetky potrebné dôkazy, aj keď ich účastníci konania nenavrhl.

Súd upozorňuje na slovné spojenie „v súčinnosti s účastníkmi konania“, ktoré vo vyššie uvedenej zásade konania upraveného CMP neznamena nič iné, než povinnosť účastníkov konania (s výnimkou mal. dieťaťa) preukázať svoje tvrdenia dôkazmi, ktoré títo účastníci konania dokážu zabezpečiť. Povinnosť súdu zistiť skutočný stav veci aj bez dôkaznej aktivity plnoletého účastníka konania totiž končí tam, kde by sa táto povinnosť súdu mohla dostať do kolízie s oprávneným záujmom dieťaťa a právom účastníka na nestranný súd.

Podľa prvej vety čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí Českej a Slovenskej federatívnej republiky uverejnené pod č. 209/1992 Zb.), každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Rešpektujúc ústavné právo účastníka konania na nestranný súd (čl. 46 ods. 1 a čl. 141 ods. 1 ústavy SR) a jeho právo na spravodlivé súdne konanie uvedené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, súd nemôže a nemá „napomáhať“ plnoletému účastníkovi konania uniesť dôkazné bremeno jeho vlastných tvrdení.

Podľa čl. 2 ods. 1 CMP, každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi vyjadrené a chránené.

I keď si navonok povinnosť súdu vykonať aj dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhl, s princípom rovnosti účastníkov konania pred súdom a z toho plynúcim ich právom na nestranný súd vzájomne konkurujú, ľudské právo na spravodlivé súdne konanie garantované čl. 6 ods. 1 Dohovoru a čl. 46 ods. 1 Ústavy SR premietnuté do základných princípov Civilného mimosporového poriadku v ustanovení čl. 2 ods. 1, je vyšším princípom a preto oprávnenie súdu vykonať aj dôkazy, ktoré (plnoletí) účastníci konania nenavrhl možno realizovať iba v rozsahu, v ktorom neohrozuje rámec vyššie uvedených hodnôt.

Súd síce aplikuje a interpretuje právo rovnako vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania; ak je však účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho najlepšom záujme - bez ohľadu na záujem iných účastníkov konania.

Súd nemôže nahrádzať dôkaznú aktivitu plnoletého účastníka, pokiaľ ten neposkytne súdu predpokladanú súčinnosť doložením listinných dôkazov preukazujúcich jeho tvrdenia - najmä ak záujem takéhoto účastníka je v rozpore so záujmom dieťaťa na čo najväčšom rozsahu vyživovacej povinnosti biologického rodiča voči nemu.

Záujmom mal. dieťaťa o právach a povinnostiach, ku ktorému súd konal, je nesporne urýchlené rozhodnutie o vyživovacej povinnosti biologického rodiča voči nemu.

Podľa čl. 12 CMP, súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania účastníkov konania a iných osôb.

Postup súdu podľa vyššie uvedených zásad znamená, že súd zistí skutkový stav za „súčinnosti účastníkov konania“ v takom rozsahu, ktorý je nevyhnutný pre rozhodnutie vo veci v lehote predpokladanej vyššie citovaným princípom konania.

Podľa § 62 odsek 1 a 2 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 odsek 4 a 5 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 65 odsek 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa § 75 odsek 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

6. Súd vo veci vykonal dokazovanie a zistil, že rodičia maloletého M. nežijú v spoločnej domácnosti, maloletý M. žije s matkou, ktorá mu zabezpečuje potrebnú starostlivosť. Rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 10P/208/2013 zo dňa 21.1.2014 súd zmenil rozsudok OS Humenné č. 18C 6/2008 zo dňa 27.3.2008 v časti výšky výživného pre maloletého M. zo strany otca tak, že ho zvýšil zo sumy 1000,- Sk na sumu 100 € mesačne.

7. Matka maloletého v tom čase pracovala v spoločnosti D. N. a jej príjem bol priemerne vo výške 396,50 eur mesačne v čistom. Bývala u rodičov, ktorý prispievala na bývanie sumou 100 eur mesačne. Splácala pôžičku vo výške 600 eur mesačne po 55 eur mesačne. Maloletý M. navštevoval 3. ročník základnej školy. Otec maloletého v čase posledného rozhodnutia o výživnom pracoval v Anglicku a jeho príjem sa pohyboval podľa odpracovaných dní a bol vo výške 800 - 900 libier mesačne v čistom. Z tohto príjmu uhradil ubytovanie vo výške 350 libier mesačne, elektrinu vo výške 80-100 libier mesačne, vodu 40 libier mesačne, poplatok za odvoz komunálneho odpadu, na požiarnikov a pre políciu sumu 93 libier mesačne. Splácal pôžičku, ktorá vznikla za trvania manželstva po 120 eur mesačne.

8. Dohody a súdne rozhodnutia o výživnom je možné zmeniť, ak sa zmenia pomery. Výživné je možné zmeniť v prípade zmeny pomerov, ktoré môžu nastať tak na strane rodičov, ako aj na strane maloletých detí. Na strane dieťaťa dochádza k zmene pomerov pomerne často. Základná zmena sa týka veku dieťaťa. Je prirodzené, že s pribúdajúcim vekom dieťaťa rastú aj náklady na jeho výchovu a výživu.

9. Od poslednej úpravy výživného uplynulo sedem rokov a pomery na strane maloletého M. sa zmenili v tom, že je starší, v čase posledného súdneho rozhodnutia o výživnom navštevoval 3. ročník základnej školy a v súčasnosti je študentom strednej školy. V súvislosti s pribúdajúcim vekom nepochybne rastú aj náklady na jeho vzdelávanie, výživu, oblečenie a voľno časové aktivity. Výživné, ktoré bolo stanovené pre maloletého doteraz vo výške 100,- eur mesačne nemôže s ohľadom na vek mal. M. a rast cien tovarov postačovať na jeho výchovu a výživu. Otec nemôže požadovať, aby väčšinu týchto nákladov niesla len matka, ktorá dosiahla podľa opisu mzdového listu čistý príjem za november 2020 vo výške 789,68 eur a za december 2020 vo výške 769,50 eur mesačne. V konaní bolo zistené, že otec dlhodobo žije a pracuje vo Veľkej Británii. Z registra obyvateľov SR bolo zistené, že otec je prihlásený k trvalému

pobytu na adrese K. XXXX, N., kde však súdne zásielky nepreberá. Podľa § 6 ods. 1 Zákona č. 253/1998 Z. z., občan, ktorý sa pripravuje na vycestovanie do zahraničia s cieľom trvalo žiť v zahraničí, je povinný pred vycestovaním ohlásiť skončenie trvalého pobytu ohlasovni, ktorá vedie údaje o jeho trvalom pobyte; v ohlásení uvedie štát a miesto pobytu, kam hodlá vycestovať, a deň začiatku pobytu v zahraničí, ktorý je zároveň dňom skončenia trvalého pobytu. Otec adresu svojho pobytu vo Veľkej Británii neoznámil, čo však nemôže byť na úkor výživného pre maloletého syna. Keďže dlhodobo žije vo Veľkej Británii, je zrejme, že na to, aby mohol v zahraničí uhrádzať náklady na život je nevyhnutné, aby pracoval, pričom v roku 2021 je výška zákonnej minimálnej mzdy v tejto krajine 1765,- eur mesačne. Z toho vyplýva, že je v jeho schopnostiach a možnostiach prispievať na výživu syna výživným vo výške 200,- eur mesačne tak, ako žiadala matka. Súd poukazuje aj na skutočnosť, že syna nenavštevuje, neprispieva mu nad rámec bežného výživného, neberie ho na víkendy, na výlety a ani sa nijakým iným spôsobom nepodieľa na jeho výchove. Preto je jeho zákonnou a aj morálnou povinnosťou podieľať sa na nákladoch syna v takej výške, ktorá bude zodpovedať jeho odôvodneným potrebám. Na rozdiel od matky, ktorá má maloletého v osobnej starostlivosti, môže pracovať v zahraničí a dosahovať tak vyššiu mzdu, ako na Slovensku.

10. Na základe uvedených skutočností súd zvýšil výživné zo strany otca pre mal. M. zo sumy 100,- eur mesačne na sumu 200,- eur mesačne od 11.06.2020.

11. Dĺžné výživné za čas od 11.06.2020 do 01.03.2021 súd vyčíslil na sumu 962,70 eur, lebo vzhľadom na výšku zvýšeného výživného otec maloletého má zaplatiť za čas od 11.06.2020 do 30.06.2020 sumu 62,70 eur a za čas od 01.07.2020 do 01.03.2021 sumu 900,- eur (100,- eur x 9 mesiacov), ktoré mu súd povolil uhradiť vzhľadom na výšku sumy do 31.12.2021.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Humenné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, a ak ide o výkon rozhodnutia vo

veciach starostlivosti o maloleté deti, mimo peňaznej povinnosti, výkon rozhodnutia o návrat maloletého do cudziny podaním návrhu na výkon rozhodnutia podľa Civilného mimosporového poriadku.